

СИЛАБУС / SYLLABUS

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ / ECONOMIC THEORY

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	052 Політологія
ОПП	« Політологія міжнародних відносин »
Рік навчання	2023-2024, I семестр
Мова викладання:	українська
Інформація про викладача:	Щербакова Таміла Анатоліївна, к.е.н., доцент

контактна інформація : м. Київ, вул. Кіото 19 ауд. А-432
E-mail: t.a.scherbakova@knute.edu.ua

Анотація курсу:

Метою вивчення дисципліни «Економічна теорія» є набуття майбутніми фахівцями системних економічних знань щодо основних концепцій, закономірностей та механізмів функціонування ринкової економіки, розвиток економічної культури та економічного мислення учасників суспільного виробництва, здатних до підприємницької діяльності та прийняття обґрунтованих рішень на різних рівнях господарювання.

Завданнями вивчення дисципліни «Економічна теорія» є:

- ґрунтовне оволодіння понятійним та категоріальним апаратами теоретичної економіки, засвоєння базових економічних концепцій та моделей;
- формування цілісного уявлення про природу та закономірності соціально-економічного розвитку суспільства, механізми суспільного відтворення та економічного зростання;
- формування системи знань щодо змісту економічних законів, основних тенденцій економічного розвитку, мотивів та поведінки суб'єктів господарювання;
- вивчення основних закономірностей економічного життя та відображення їх у системі економічних категорій, принципів, законів, моделей;
- поглиблене вивчення способів та механізмів ефективного використання обмежених ресурсів в умовах ринкової економіки та особливостей цих процесів і явищ в трансформаційних економіках;
- засвоєння способів та методів ефективного господарювання та державного регулювання господарського життя суспільства за умов глобалізаційних викликів;
- набуття практичних навичок аналізу економічних процесів та явищ, уміння застосовувати набуті теоретичні знання до вирішення конкретних господарських проблем на мікро- та макрорівні;
- усвідомлення стратегічних пріоритетів розвитку національної економіки з урахуванням світового досвіду загальноцивілізаційних перетворень.

Предметом вивчення дисципліни є закономірності функціонування економічної системи, сутність та форми прояву причинно-наслідкових та функціональних взаємозв'язків в економіці, можливості суспільства впливати на хід економічного розвитку.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва тем	Кількість годин				Форми контролю знань
	Всього годин/кредитів	з них:			
		лекції	практичні заняття/мк	СРС	
I. Загальні засади теорії економічного розвитку суспільства					
Тема 1. Вступ до дисципліни. Предмет і метод економічної теорії.	12	2	2	8	О, ТЗ, Д, П, Т, АС
Тема 2. Економічна система суспільства. Відносини власності	12	2	2	8	О, Д, П, ДБ, Т
Тема 3. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція.	12	2	2	8	О, Т, Д, АС, ТЗ
Тема 4. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва	12	2	2	8	О, ТЗ, Д, П, Т
II. Теоретичні основи ринкової економіки					
Тема 5. Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура	12	2	2	8	О, Т, Д, ДБ, П, ТЗ
Тема 6. Ринковий механізм: сутність та елементи	12	2	2	8	О, Т, МС, П, Д, АС
Тема 7. Теорія поведінки споживача	14	2	2	10	О, МС, П, ТЗ, АС
Тема 8. Підприємство в ринковій економіці	12	2	2	8	О, Т, Д, П, МС, ТЗ
Тема 9. Ринково-конкурентне середовище функціонування підприємства	12	2	2	10	О, Т, МС, АС, ТЗ
III. Суспільне відтворення та економічне зростання					
Тема 10. Сутність процесу суспільного відтворення. Відтворення національного продукту і національного багатства	12	2	2	8	О, Т, Д, П, АС, ТЗ
Тема 11. Сукупний попит та сукупна пропозиція	14	2	2	10	О, Т, МС, Д, П, АС
Тема 12. Макроекономічна нестабільність: інфляція та безробіття	14	2	2	10	О, Т, П, Д, АС
Тема 13. Державне регулювання в умовах ринкової економіки.	14	2	2	10	О, Т, ТЗ, Д, АС, П
IV. Закономірності розвитку світового господарства					
Тема 14. Закономірності розвитку світового господарства	14	2	2	10	О, Т, АС, ДБ, Д, П
РАЗОМ:	180/ 6	28	28	124	
Підсумковий контроль – екзамен					

Умовні скорочення:

АС – аналіз ситуації; Д – дискусія ДБ – дебати К – кейси; МС – моделювання ситуації	О – опитування; П – презентація ТЗ – творче завдання Т – тестування.
---	---

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. *Базилевич В. Д. Мікроекономіка: підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, А. І. Ігнатюк, С. В. Слухай. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2008. - 679 с.*
2. *Базилевич В. Д. Економічна теорія: політична економія: навч. посіб., 9-е вид. / В. Д. Базилевич. - К.: Знання, 2014. - 710 с.*
3. *Економічна теорія: підручник / Київ. нац. торг.-екон. ун-т ; [В. Д. Лагутін та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. Д. Лагутіна. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. - 607 с.*
4. *Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка [Текст] : навч. посіб. / [Н. П. Мацелюх та ін.]; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. - 429 с.*
5. *Лагутін В.Д. Макроекономіка: навч. посіб./В.Д.Лагутін, Л.І.Пронкіна.-К.:Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2012.-268с.*

Додатковий

6. *Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буняк та ін.; за ред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. - Кн. 1 : Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. - К. : Знання, 2009. - С. 389–419.*
7. *Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підруч. у 2-х кн. кн.2: Мікроекономіка / авт. кол.: С.М. Панчишин, П.І. Островерх, В.Б. Буняк та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. — 2-ге вид., випр. і допов. — Київ: Знання, 2013. — 390 с.*
8. *Базилевич В. Економічна наука та освіта в епоху системних трансформацій: нові виклики і запити до фундаментальної теорії. Економіка України, 2016. - №8. - С. 78-93.*
9. *Білорус О. Політекономічний прогноз глобального співрозвитку в ХХІ столітті: глобальний посткапіталізм чи світ-система інформаційно-мережевого глобалізму // Економічна теорія. - 2018. - № 4. - С. 5–20.*
10. *Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі / М. Блауг. - К.: Основи, 2001. - 670 с.*
11. *Бобух І. Поведінкова економіка та сталий розвиток: ключові аспекти взаємозв'язку/ І. Бобух // Економіст. - 2016. - № 6. - С. 4–8. - Режим доступу: <http://ua-ekonomist.com/abstracts/june-2016/>*
12. *Вертелева О. Фактори міжнародної конкурентоспроможності України/ О.Вертелева // Вісник КНТЕУ. - 2016. - № 3. - С. 33–48.*
13. *Вертелева О.В. Вектори вдосконалення державного контролю за монопольним ціноутворенням [Електронний ресурс] / О.В. Вертелева // Економічна теорія та право. -2020. -№1(40). -С. 74–97. - Режим доступу: <http://econlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Economic-Theory-and-Law-2020-1.pdf>*
14. *Внутрішня торгівля України: монографія / А.А. Мазаракі, В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко [та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.А. Мазаракі. - Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2016. - 864 с.*
15. *Гальчинський А. Теорія грошей: навч. посіб. /Анатолій Гальчинський. - К.: Видавництво "Основи", 2001. - 411 с.*
16. *Гальчинський А.С. Економічна теорія: підручник / А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко. - К.: Вища школа, 2007. - 503 с.*
17. *Геєць В. Політико-економічні засади дослідження сучасного суспільства. Економічна теорія, 2015. № 3. С. 5-13.*

18. Геєць В.М. Суспільний капітал – 25: одержавленість чи державо творчість? / В.Геєць // Економіка України. - 2016. - № 8. - С. 3–6.
19. Гронтовська Г.Є., Косік А. Ф. Мікроекономіка. Навчальний посібник / Г.Є. Гронтовська, А.Ф. Косік. – К: ЦНЛ, 2017. – 672 с.
20. Історія економіки та економічної думки: підручник; за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т імені Т.Шевченка. -Київ.: Знання, 2018. 775 с.
21. Жаліло Я. А. Особливості реалізації економічної політики держави в умовах сучасних тенденцій суспільного розвитку / Я. А. Жаліло // Економічна теорія. - 2016. - № 1. - С. 39-52. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_1_5
22. Жукова Л. Ж. Альтернативність економічного розвитку держави з погляду інституціонального підходу / Л. Ж. Жукова // Економічна теорія. - 2016. - № 2. - С. 33-45. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_2_4
23. Задоя А.А. Макроекономіка: підручник / А.А.Задоя, Ю.А.Петруня.-К.: Знання, 2008. - 381 с.
24. Кулішов В. В. Макроекономіка (основи теорії і практикум): навчальний посібник / В. В. Кулішов. – 2-ге вид. – Львів: Магнолія плюс, 2018. – 252 с.
25. Курс мікроекономіки: навчальний посібник для студентів спеціальностей «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» / За ред. С.І. Архієреєва. – Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. – 156 с.
26. Кредісов А.І, Білоус А.О. Державно – приватне партнерство: світовий досвід та його використання в Україні / А.І.Кредісов, А.О.Білоус // Економіка України. - 2016. - № 2. - С. 4–15.
27. Лагутін, В. Ефекти державного регулювання економіки в умовах євроінтеграції України // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – Київ, 2017. – № 6 (95). – С. 5-23. – (Економічні науки).
28. Лагутін, В. Можливості інституційного аналізу суспільної стабільності та розвитку // Вісник КНТЕУ. – Київ, 2018. – № 3. – С. 37-52.
29. Литвиненко, А. В. Трансформаційна економіка та економічна політика держави: навч. посіб. / А.В. Литвиненко. – Харків: ХНЕУ, 2010. – 199 с.
30. Лук'яненко І.Г., Фарина О.І. Макрофінансова стабільність: моделі та методи оцінки. – К.: НаУКМА, 2016. – 188 с.
31. Мазаракі А.А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К.: Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 470 с.
32. Макроекономіка: базовий курс: навч. посіб. / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.] — К.: КНЕУ, 2016. — 246 с.
33. Макроекономіка. Навч. Посібник / За ред. Г. М. Пилипенко. – 3-те вид. перероб. і доп. –Д.: Національний гірничий університет, 2009. – 193 с.
34. Макроекономіка : підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна. – Херсон : Олді-плюс, 2018. – 428 с.
35. Самуелсон П.А., Нордгауз В.Д. Макроекономіка: Пер. з англ. – К.: Основи, 1995. – 573 с.
36. Самуельсон Н.А. Нордгауз В.Д. Мікроекономіка: Пер. с англ. - К.: Основи, 1998.
37. Радіонова І.Ф. Макроекономічний аналіз національної економіки: навчальний посібник / І.Ф. Радіонова, В.І. Усик. - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. - 304 с
38. Тарасюк М.В., Малярчук О.В. Сучасний стан реалізації інноваційної політики України та її фінансове забезпечення/ М.В.Тарасюк, О.В. Малярчук // Економіка та держава . - 2017. - № 1. - С. 19–24. - Режим доступу: [http:// www.economy.in.ua/pdf/1_2017/6.pdf](http://www.economy.in.ua/pdf/1_2017/6.pdf)
39. Уманців Ю., Міняйло О. Економічна політика держави в умовах глобальних трансформацій. Економіка України, 2018. - №9. - С. 37- 49.
40. Уманців, Ю. Економічна політика держави в умовах глобалізації // Вісник КНТЕУ. – Київ, 2017. – № 1(111). – С. 5-18.

41. Уманців Ю. М. *Механізм економічної політики : навч. посіб.* / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, В. І. Косик. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 436 с.
42. Фрідман Мілтон *Капіталізм і свобода* / М. Фрідман, Р. Фрідман; пер. з англ. Н. Рогачевська. – К.: Наш Формат, 2017. – 216 с.
43. Шумпетер Й. *Теорія економічного розвитку.* – К.: Видавничий дім «КМА», 2011. – 241 с.
44. Хрустальова В.В., Мамічева Л.П. *Розвиток соціального напрямку економічної думки в Україні наприкінці XIX — початку XX* / В.В. Хрустальова, Л.П. Мамічева // *Економіка та держава.* – 2014. - № 11. С. 68-71. - Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2014/16.pdf
45. Ястремський О. І. *Основи мікроекономіки: з модел.-комп'ютер. додатком на лазер. диску: підруч.* / О. І. Ястремський, О. Г. Гриценко. — 2-ге вид., переробл. і допов. — Київ: Знання, 2007. — 579 с.
46. Almeida F., Victor Cruz e Silvab. *Allan Gruchy's view of institutionalism and the foundation and early years of the Association for Evolutionary Economics.* *Economía. Volume 21, Issue 3, December 2020, P. 394-406.* <https://doi.org/10.1016/j.econ.2020.09.001>
47. Clive L. Spash. *SEE Beyond Substantive Economics: Avoiding False Dichotomies.* *Ecological Economics.* November 2019. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2019.106370>
48. Curtis D. and Irvine I. *Principles of Microeconomics. An Open Textbook. 2020 – A (CC BY-NC-SA).* 456 p. URL: https://laecon1.lyryx.com/textbooks/CURTIS_PRIN_MIC_1/marketing/CI-Principles-of-Microeconomics-2020A.pdf
49. Galbács P. *The Friedman-Lucas Transition in Macroeconomics. A Structuralist Approach.* 2020, P. 337-370 <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-816565-2.00005-1>
50. Greenlaw, S., and Tylor, T. *Principles of microeconomics. 2-nd ed.* Houston: Rice University, OpenStax, 2018 570 p. URL: <https://cnx.org/exports/5c09762c-b540-47d3-9541-dda1f44f16e5@8.8.pdf/principles-of-microeconomics-2e-8.8.pdf>
51. Kreps D. M. *Microeconomics for Managers, 2nd Edition.* Princeton Pindyck, R. S and Rubinfeld, D.L. *Microeconomics. 8th ed. The Pearson series in economics, NJ: Prentice Hall, 2012. 743 p.* – пер. укр.: Піндайк Р. С., Рубінфельд Д.Л. *Мікроекономіка. К. : Основи. 646 с* URL: https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/4292722/mod_resource/content/1/%288th%20Edition%29%20%28The%20Pearson%20Series%20in%20Economics%29%20Robert%20Pindyck%2C%20Daniel%20Rubinfeld-Microecon.pdf

Інтернет-ресурси

52. Президент України – www.president.gov.ua
53. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
54. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua
55. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – www.me.gov.ua
56. Міністерство фінансів України - www.mfu.gov.ua
57. Національний банк України - www.nbu.gov.ua
58. Державна служба статистики України – www.ukzstat.gov.ua
59. Світовий банк - www.worldbank.org
60. Міжнародний валютний фонд - www.imf.org

* – курсивом виділені назви видань, які є в наявності у бібліотеці ДТЕУ.

Контроль і оцінка результатів навчання:

О – опитування - 25 балів

ВІТЗ – виконання індивідуальних творчих завдань – 20 балів

Т – тестування – 25 балів

контрольна робота – 30 балів

підсумковий контроль – 100 балів

Політика академічної доброчесності: <https://knute.edu.ua>

Політика навчальної дисципліни

Активна участь студентів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність студентів в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення студентів до науково-дослідницької роботи.